

نسبت‌سنجی هویت جمعی ایرانیان و ارزش‌های اجتماعی؛ بررسی یک پیمایش^۱

حمید هوشنگی*

E-mail: h.houshang@isu.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۸/۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱/۲۶

چکیده

عوامل مختلفی بر تقویت و تضعیف هویت جمعی به‌ویژه هویت ملی تأثیر می‌گذارند. شناخت این عوامل و سنجش وضعیت آن در سطح جامعه علاوه بر این‌که می‌تواند زمینه‌ساز پیش‌بینی وضعیت آینده ارزش‌ها و هویت ملی و جمعی شود، سیاست‌گذاری هویتی را در مسیر دقیق‌تر و صحیح‌تری قرار می‌دهد. یکی از این عوامل، ارزش‌های اجتماعی است. این پژوهش بر آن است که میزان اعتقاد جامعه را به رواج ارزش‌های اجتماعی مورد بررسی قرار دهد؛ بنابراین از پیمایش به‌عنوان روش تحقیق و پرسشنامه محقق ساخته به‌عنوان ابزار گردآوری اطلاعات استفاده شده است. در این راستا با انتخاب جامعه آماری از میان افراد ۱۸ تا ۶۵ سال ساکن در مراکز ۳۱ استان کشور در سال ۱۳۹۳ و براساس فرمول کوکران و نمونه‌گیری چندمرحله‌ای با توجه به جمعیت مرکز هر استان، در مجموع ۱۵۰۴۰ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. سنجش گویه‌ها نشان می‌دهد رواج ارزش‌های اجتماعی در جامعه تأثیر مثبت و مستقیمی بر گرایش به هویت ملی دارد و در مقابل تأثیر منفی و معکوسی بر گرایش افراد نسبت به هویت مدرن گذاشته است. بنابراین تقویت ارزش‌های اجتماعی منجر به تقویت هویت ملی می‌شود.

کلید واژه‌ها: هویت جمعی ایرانیان، هویت ملی، ارزش‌های اجتماعی، ارزش‌های اخلاقی.

۱. مقاله حاضر از داده‌های پژوهش «پیمایش هویت جمعی ایرانیان» که توسط مؤسسه مطالعات ملی در بهمن‌ماه ۱۳۹۳ اجرا شده، استفاده کرده است.

* استادیار علوم سیاسی دانشگاه امام صادق(ع)، نویسنده‌ی مسؤول